

Sotsiaalministeerium

PROGRAMM

**Tööturupoliitika arendamine
2009–2013**

SISUKORD

1. PROGRAMMI ÜLDKIRJELDUS	3
1.1 Programmi nimetus	3
1.2 Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus	3
1.3 Rakendusasutus	3
1.4 Rakendusüksus	3
1.5 Programmi elluvijja	3
1.6 Programmi abikõlblikkuse periood	3
1.7 Taust, vajalikkuse põhjendus	3
1.8 Sihtgrupp/sihtgrupid	5
2. EESMÄRKIDE JA TEGEVUSTE KIRJELDUS	5
2.1 Üldeesmärk	5
2.2 Alameesmärgid ja tegevuste kirjeldus alameesmärkide saavutamiseks	5
3. ABIKÕLBLIKUD JA MITTEABIKÕLBLIKUD KULUD	8
4. EELARVE	9
5. INDIKAATORID	9
5.1 Programmi seosed rakenduskavas toodud eesmärkidega	9
5.2 Programmi indikaatorid:	9
5.3 Programmi mõju horisontaalsetele teemadele	10
6. PROGRAMMI RAKENDAMINE	10
6.1 Programmi elluvijja kohustused	10
6.2 Toetuse väljamaksete tegemine	11
6.3 Programmi muutmine	112
6.4 Toetuse kasutamise seotud teabe ja seirearuannete esitamine	13
6.5 Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine	14

Programm on koostatud perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 20 lg 1 alusel.

1. PROGRAMMI ÜLDKIRJELDUS

1.1 Programmi nimetus

Tööturupoliitika arendamine 2009-2013

1.2 Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

Programmi viiakse ellu „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetne suund „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ meetme „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine“ raames.

1.3 Rakendusasutus

Vabariigi Valitsuse 19. aprilli 2007. a määruse nr 111 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuste andmist korraldavate asutuste määramine” § 7 p 4 alusel on prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu” rakendusasutus (*edaspidi RA*) Sotsiaalministeerium.

1.4 Rakendusüksus

Vabariigi Valitsuse 19. aprilli 2007. a määruse nr 111 „Perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse andmist korraldavate asutuste määramine” § 8 p 4 alusel on prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu” rakendusüksus (*edaspidi RÜ*) Elukestva Öppe Arendamise Sihtasutus Innove (*edaspidi Innove*). Sotsiaalministeeriumi ja Innove vahel 21.09.2007 sõlmitud halduslepingu nr 9.6-4/2508 alusel volitab Sotsiaalministeerium Innove RÜ ülesandeid täitma.

1.5 Programmi elluviija

Sotsiaalministeerium (tööturu osakond). Programmi elluviivad ametnikud ei ole seotud rakendusasutuse ülesannete täitmisega.

1.6 Programmi abikõlblikkuse periood

01.12.2009 – 31.12.2013

1.7 Taust, vajalikkuse põhjendus

Tööpoliitika peamiseks eesmärgiks on tagada kõrge tööhõive Eesti tööealise elanikkonna seas. Tööturupoliitika tegeleb selleks soodsa keskkonna loomisega tööturul, sealhulgas töötuse ennetamisega, töötute ja mitteaktiivsete tööturule tagasitoomisega ning tööjõu mobiilsuse arendamisega.

Tööpoliitika arendamine on üks osa vastavate poliitikakujundamisega tegelevate üksuste arendamisest. Analüüside vajalikkust ei võeta veel poliitika kujundamise tsükli loomuliku osana, kuigi peaksid seda olema nii poliitikameetmete väljatöötamisel, kirjeldades olulisi poliitika

tasandil sekkumist nõudvaid ühiskonnaprobleeme ja prognoosides erinevate lahendusvõimaluste võimalikke tagajärgi, kui väljatöötatud poliitika elluviimisel, analüüsid saavutatud tulemusi.

Parendamiseks tööturumeetmete kvaliteeti ja nende vastavust tööturu sihtrühmade vajadustele, on oluline analüüsida olemasolevaid tööturumeetmeid, nende sobivust ja tõhusust olenevalt majandusolukorrast ning analüüsi tulemustest lähtuvalt arendada olemasolevaid ja töötada välja uusi meetmeid.

1.7.1 Seos rakenduskava ja prioriteetse suuna eesmärkidega

Programmi tegevused on suunatud Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ järgnevate eesmärkide saavutamisele:

- Töötuse- ja mitteaktiivsuse ennetamine
- Töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomine
- Tööjõu sisse- ja väljarände potentsiaali parem ärakasutamine

1.7.2 Seos prioriteetse suuna teiste meetmete, programmide ja avatud taotlusvoorudega

- Programm “Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine”

Tööturu riskirühmadele suunatud meetmeid osutatakse peamiselt just nimetatud programmist. Selleks, et tööturumeetmete osutamine oleks veel tulemuslikum, on vaja meetmeid arendada ja uuendada. Vajadusel on vaja välja töötada uusi lahendusi, mis vastaks sihtrühma vajadustele. Arvestades käesolevat majandusolukorda ning sellest mõjutatud tööturu seisuga, on oluline keskenduda tööturu poliitikate arendamisel pikaajalise töötuse ennetamisele ning pikaajaliste töötute avatud tööturule toomisele.

Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamise programm sisaldab meetmeid küll tööturu riskirühmadele ning koondamisteate saanutele, kuid laiemalt on katmata reageerimine tööotsijatele. Tööturumeetmete osutamisel keskendutakse eeskätt just töötuse tagajärgedega tegelemisele ning koondamisteate saanutele info jagamisele, kuid ei tegeleta töötuse ennetamisega tervikuna. Seetõttu puudub riiklik tööhõivealane abi tööotsijatele (sh isikud, kes on hõivatud tööga või tööga võrdsustatud tegevusega, näiteks lapsega kodus olevad vanemad) ning sellega seonduvad meetmed. Selleks, et meetmed vastaksid sihtrühma vajadustele, on vaja analüüsida sihtrühma tausta, kaardistada pakutavad meetmed ning välja selgitada takistused meetmete osutamisel.

Kahe programmi eesmärgid kattuvad eeskätt töötuse- ja mitteaktiivsuse ennetamise ning töötute ja mitteaktiivsete hõivesse toomise osas.

1.7.3 Seos valdkondlike arengukavadega

- Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava
- Eesti konkurentsivõime kava 2009–2011
- Sotsiaalse kaitse ja kaasatuse riiklik aruanne 2008–2010

1.8 Sihtgrupp/sihtgrupid

Programmi sihtgrupiks on töötud, tööotsijad, tööandjad, eraõiguslikud tööturuteenuse osutajad, Eesti Töötukassa.

2. EESMÄRKIDE JA TEGEVUSTE KIRJELDUS

2.1 Üldeesmärk

Tööturu olukorra parendamine ning töötute ja tööotsijate tööturule sisenemist toetavate meetmete tulemuslikum pakkumine.

2.2 Alameesmärgid ja tegevuste kirjeldus alameesmärkide saavutamiseks

2.2.1 Alameesmärk: Pikaajalise töötuse ennetamine sh pikaajaliste töötute ning heitunud inimeste tööturule sisenemise ning tööturul eduka konkureerimise toetamine.

2.2.1.1 Tegevused

- analüüsitakse pikaajalise töötuse tekkimise põhjuseid (sh millised meetmed soodustavad pikaajalise töötuse tekkimist), pikaajaliselt töötute tausta ning nende tööturule sisenemise takistusi;
- kirjeldatakse meetmed, mis toetavad pikaajalise töötuse ennetamist ning soodustab pikaajaliselt töötute sisenemist tööturule (sisaldab rahvusvahelise kogemuse kaardistamist)
- vastavalt analüüsi ja meetmete kirjeldamise tulemusele töötatakse välja lahendused, mis toetavad pikaajalise töötuse ennetamist ning pikaajaliselt töötute sisenemist tööturule
- analüüsi tulemuslikumaks läbiviimiseks (sh rahvusvahelise kogemuse saamiseks) ja edasiste tegevuste kavandamiseks, osaletakse õppereisidel, seminaridel, konverentsidel ja töögruppides (sh viibimine sise- ja väliskoolituslähedustel) ning vajadusel viiakse läbi teemaga seotud seminare ja moodustatakse töögrupp (mh analüüsi tulemuste tutvustamiseks, edasiste tegevuste planeerimiseks ja rakendamiseks);
- rakendustasandil piloteeritakse uusi välja töötatud tööturuteenuste lahendusi;
- tehakse ettepanekud uute lahenduste sisse viimiseks seaduse tasandile.

2.2.2 Alameesmärk: Vanemaealiste tööturule sisenemise ning tööturul eduka konkureerimise toetamine.

2.2.2.1 Tegevused

- analüüsitakse tööturumeetmete pakkumist vanemaealistele;
- analüüsi tulemuslikumaks läbiviimiseks (sh rahvusvahelise kogemuse saamiseks) ja edasiste tegevuste kavandamiseks osaletakse õppereisidel, seminaridel, konverentsidel ja töögruppides (sh viibimine sise- ja väliskoolituslähedustel) ning vajadusel viiakse läbi teemaga seotud seminare ja moodustatakse töögrupp (mh analüüsi tulemuste tutvustamiseks, edasiste tegevuste planeerimiseks ja rakendamiseks);

- tuginedes rahvusvahelisele kogemusele, kirjeldatakse vanemaealistele osutatavaid tööturumeetmeid (sh kuidas sotsiaalkindlustuskeemid toetavad vanemaealiste tööhõivet);
- vastavalt analüüsi tulemusele töötatakse välja uusi lahendusi ja arendatakse olemasolevaid meetmeid, mis toetavad vanemaealiste tööhõives osalemist;
- hinnatakse võimalust ja vajadust laiendada tööturumeetmete sihtrühma;
- tehakse ettepanekud välja töötatud lahenduste sisse viimiseks seaduse tasandile.

2.2.3 Alameesmärk: Töötust ennetavate tööturumeetmete arendamine ja väljatöötamine.

2.2.3.1 Tegevused

- hinnatakse tööotsijatele pakutavaid meetmeid;
- analüüsi tulemuslikumaks läbi viimiseks (sh rahvusvahelise kogemuse saamiseks) ja edasiste tegevuste kavandamiseks osaletakse õppereisidel, seminaridel, konverentsidel ja töögruppides (sh viibimine sise- ja väliskoolituslähetusel) ning vajadusel viiakse läbi teemaga seotud seminare (mh analüüsi tulemuste tutvustamiseks, edasiste tegevuste planeerimiseks ja rakendamiseks)
- analüüsitakse töötust ennetavate meetmete tõhusust läbi rahvusvahelise kogemuse;
- analüüsitakse töötavate inimeste (sh madala konkurentsivõimega töötajate ja töö kaotamise ohus olevate inimeste) tööturul püsimiseks suunatud täiendavate meetmete vajadust;
- vastavalt analüüsi tulemusele arendatakse olemasolevaid meetmeid ning töötatakse välja uued lahendused, mis soodustavad mh madala konkurentsivõimega isikute konkureerimist tööturul.

2.2.4 Alameesmärk: Olemasolevate tööturumeetmete (palgatoetus, tööpraktika, tööharjutus, (era)töövahendus) arendamine.

2.2.4.1 Tegevused

- analüüsitakse tööturumeetmete so (era)töövahenduse, tööpraktika, tööharjutuse ja palgatoetuse tingimusi ja meetmete rakendamisega seotud takistusi;
- analüüsitakse olemasolevaid tööturumeetmeid läbi rahvusvahelise kogemuse (sh meetmete erinevaid rakendusskeeme);
- hinnatakse olemasolevate pakutavate meetmete rakendamise tulemuslikkust;
- vastavalt analüüsi ja hindamise tulemustele töötatakse välja uued lahendused;
- analüüsi tulemuslikumaks läbi viimiseks (sh rahvusvahelise kogemuse saamiseks) ja edasiste tegevuste kavandamiseks osaletakse õppereisidel ja töögruppides (sh viibimine sise- ja väliskoolituslähetusel) ning vajadusel viiakse läbi teemaga seotud seminare (mh analüüsi tulemuste tutvustamiseks, edasiste tegevuste planeerimiseks ja rakendamiseks).
- piloteeritakse uusi lahendusi;
- töötatakse välja (era)töövahenduse kontrollimehhanismid;
- tehakse ettepanekud meetmete tingimuste muutmiseks seaduse tasandil.

2.2.5 Alameesmärk: Tööjõu (sh siseriikliku) mobiilsuse toetamine

2.2.5.1 Tegevused

- analüüsitakse tööjõu (sh siseriikliku) mobiilsust ja seda takistavaid tegureid;
- hinnatakse mobiilsust toetavate meetmete olemasolu ja täiendavat vajadust;

- hinnatakse tööjõu mobiilsuse toetamist läbi rahvusvahelise kogemuse (sh, pakutavaid meetmeid, meetmete tulemuslikkust);
- analüüsi tulemuslikumaks läbiviimiseks (sh rahvusvahelise kogemuse saamiseks) ja edasiste tegevuste kavandamiseks osaletakse õppereisidel, seminaridel ja konverentsidel ja töögruppides (sh viibimine sise- ja väliskoolituslähetusel) ning vajadusel viiakse läbi teemaga seotud seminare ja moodustatakse töögrupp (mh analüüsi tulemuste tutvustamiseks, edasiste tegevuste planeerimiseks ja rakendamiseks).
- koostatakse ettepanekud valdkonnaga seotud ministriumidele tööjõu (sh siseriikliku) mobiilsuse edendamiseks.

3. ABIKÕLBLIKUD JA MITTEABIKÕLBLIKUD KULUD

3.1 Vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale on abikõblikud järgmised kulud:

3.1.1 personali- ja üldkulud;

3.1.2 personali transpordikulud, kui need on vajalikud programmi eesmärkide saavutamiseks. Transpordiliigi valimisel tuleb järgida kulude mõistlikkuse printsiipi. RÜ-l on õigus arvata transpordikulud mitteabikõblikeks, kui kulu tegemine ei olnud sihtotstarbeline või on põhjendamatult suur. Abikõblikud on järgmised transpordiga kaasnevad kulud vastavatel tingimustel:

3.1.2.1 ühistranspordi kasutamise kulud. Kuludokumentid tuleb esitada koos selgitustega;

3.1.2.2 taksoteenuse kasutamise kulud. Kuludokumentid tuleb esitada koos põhjendusega, miks taksoteenuse kasutamine oli antud olukorras mõistlik ja vajalik.

3.1.2.3 programmi elluviija mootorsõiduki kulud või selle liisimise ja rentimise kulud hilisema väljaostuõigusega liisingu- või rendilepingu korral ja selle sõiduki ülalpidamiskulud (sh liiklus- ja kaskokindlustus, remondi- ja hooldustööd, tarvikud jne). Kui mootorsõidukit kasutatakse ka muudeks sõitudeks kui programmi tegevused, siis on abikõblik ainult proportsionaalselt programmi rakendamiseks tehtud osa mootorsõidukile tehtud kulutustest. Proportsiooni arvestuse põhimõtted tuleb eelnevalt RÜga kooskõlastada. Maksimaalne hüvitatav rendi- või liisingueseme rendi- või liisingumakse ning kütusekulu kokku on 10 000 krooni (koos käibemaksuga) kalendrikuus. Programmi elluviija mootorsõiduki maksimaalne hüvitatav kütusekulu on 6000 krooni (koos käibemaksuga) kalendrikuus.

3.1.2.4 isikliku sõiduauto kasutamise kulud. Hüvitamine toimub vastavalt tulumaksuseaduse § 13 lg 3 punkti 2 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja piirmäärades. Abikõblik on hüvitis vastavalt tegelikule kulule kütusekulu tõendava dokumendi ja kalkulatsiooni esitamisel või vastavalt asutusesiseselt kehtestatud isikliku sõiduvahendi kasutamise tingimustele ja kulule kilomeetri kohta, kuid mitte rohkem kui 4 krooni sõidetud kilomeetri kohta.

3.1.2.5 tasuline parkimine kuludokumentide alusel koos selgitusega.

3.1.3 personali toitlustuskulud ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 mõistes;

3.1.4 lähetuskulud, sh päevaraha ja majutuskulud vastavates õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses, sõidu-, reisikindlustus- ja toitlustuskulud;

3.1.5 rendi- ja üürikulud;

3.1.6 toetuse kasutamise ja avalikustamisega seotud teavituskulud.

3.1.7 väliskoolitused ja –lähetused Euroopa Liidu liikmesriikides, Norras, Liechtensteinis, Šveitsis ja Islandil.

3.2 Lisaks on abikõblikud teised kulud, mis on põhjendatud, mõistlikud ja otseselt vajalikud programmi eesmärkide täitmiseks, tehtud kooskõlas õigusaktides ning programmis sätestatuga.

3.3 Programmi administratiivpersonali väliskoolitused ja –lähetused tuleb eelnevalt kooskõlastada RÜga. RÜ-l on õigus keelduda kooskõlastuse andmisest, kui personali väliskoolitused ja –lähetused ei täida programmi eesmärke.

3.4 Vastavalt Euroopa Liidu nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999 (EÜT L 210/25, 31.07.2006, lk 1–54) art

34 lõikele 2 fondide eripära kohta võib kuni 10% ulatuses programmi abikõlblikest kogukuludest teha kulusid, mis on abikõlblikud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) 1080/2006 mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1783/1999 (EÜT L 210/1, 31.07.2006, lk 1–11) kohaselt, mille alusel finantseeritakse kulusid Euroopa Regionaalarengu Fondist.

3.5 Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras sätestatud on mitteabikõlblikud järgmised kulud:

3.5.1 mitterahaline sissemaks;

3.5.2 ostetud asjad ja teenused, kui pakkujate paljususe korral puuduvad võrdlevad pakkumused, alates 50 000 kroonist (ilma käibemaksuta). Üle 100 000 krooni maksvate asjade ja teenuste puhul peavad pakkumused olema esitatud pakkuja poolt allkirjastatult;;

3.5.3 liiklusvahendi ja kinnisasja ost;

3.5.4 väljaostuõigusega rent.

4. EELARVE

4.1 Struktuuritoetus (edaspidi *toetus*) on struktuuritoetuse seaduse § 2 punktist 1 lähtuvalt rahaline abi, mida antakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 1 nimetatud struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi vahenditest või Eesti riigi poolt nende vahendite kasutamise kaasrahastamiseks sihtotstarbeliselt eraldatavatest täiendavatest vahenditest.

4.2 Omafinantseering on struktuuritoetuse seaduse § 2 punktist 3 lähtuvalt toetuse saaja või partneri rahaline või rahaliselt mõõdetav panus programmi. Omafinantseeringu hulka arvatakse ainult toetuse saaja või partneri tehtavad abikõlblikud kulud. Omafinantseeringut toetuse hulka ei arvata, samuti ei saa toetust kasutada omafinantseeringuks.

4.3 Toetuse maksimaalne määr on 85% ja toetuse maksimaalne summa **3 664 180 krooni**.

4.4 Omafinantseeringu minimaalne määr on 15% ja omafinantseeringu minimaalne summa on **646 620 krooni**.

Programmi finantsplaan – lisa 1 vorm A

Programmi tegevuste detailne kirjeldus – lisa 1 vorm B

Programmi eelarve kulukohtade lõikes – lisa 1 vorm C

5. INDIKAATORID

5.1 Programmi seosed rakenduskavas toodud eesmärkidega

Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine ja tööhõive säilitamine.

5.2 Programmi indikaatorid:

1. Välja on töötatud meetmed, mis toetavad töötavate inimeste jätkamist tööturul, aitavad ennetada pikaajalist töötust ning toetavad vanemaealiste töö(hõive)võimet ja osalemist tööturul.

2. Punktis 2.2.4 nimetatud tööturumeetmete saamise tingimusi on analüüsitud ning meetmete tingimusi on muudetud paindlikumaks ja sihtrühma vajadustele vastavaks.
3. Töövahendusteenuse (sh eratöövahenduse) kontrollimehhanismid on välja töötatud ning nende elluviimine koordineeritud.
4. Välja on selgitatud tööjõu (sh siseriiklik) mobiilsuse valmidus ning tehtud ettepanekud siseriikliku (tööjõu) mobiilsuse edendamiseks.
5. Uued lahendused on raamprogrammis „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine 2007-2013” piloteeritud.
6. Tehtud on ettepanekud programmi alameesmärkide osas välja töötatud uute lahenduste sisse viimiseks seaduse tasandile.

5.3 Programmi mõju horisontaalsetele teemadele

Programm mõjutab (märkida ristiga, peab mõjutama vähemalt ühte teemat)¹:

Regionaalset arengut jah ei

Selgitus: tööturupoliitika ei keskendu üksnes kitsale piirkonnale, vaid meetmete väljatöötamisel arvestatakse piirkondade eripäradega (maa, linn, maakonna keskus, ääremaad jne). Keskendumine senisest enam tööjõu siseriiklikule mobiilsusele ning vastavate meetmete väljatöötamisele aitab kaasa ka regionaalsele arengule.

Keskkonnahoidu jah ei

Selgitus.

Infoühiskonna edendamist jah ei

Selgitus:.

Kodanikuühiskonna arengut jah ei

Selgitus:.

Võrdsete võimaluste edendamist jah ei

Selgitus: tööturupoliitika meetmete väljatöötamise keskmeks on võrdsete võimaluste edendamine st tööturu sihtrühmadele peavad olema loodud võimalused, mis aitavad teistega võrdsetel tingimustel konkureerida avatud tööturul.

6. PROGRAMMI RAKENDAMINE

6.1 Programmi elluviija kohustused

Programmi elluviijale kohalduvad lisaks käesolevas programmis sätestatudle struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused. Ühtlasi on programmi elluviija kohustatud:

6.1.1 koguma programmis osalejate kohta nõutavad andmed vastavalt Euroopa Liidu komisjoni määrusele (EÜ) nr 1828/2006, millega sätestatakse rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa

¹ „Jah“ vastuse korral tuua välja lühike selgitus.

Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, ning Euroopa Liidu parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1080/2006, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi, lisa XXIII (EÜT L 45/3, 15.02.2007, lk 1–113);

6.1.2 esitama RA-le programmi järgmise eelarveaasta tegevuste detailse kirjelduse (lisa 1 vorm B) ja sellele vastava eelarve kulukohtade lõikes (lisa 1 vorm C) kinnitamiseks jooksva aasta 10. novembriks;

6.1.3 esitama punktis 6.1.2 nimetatud dokumendid peale nende kinnitamist 5 tööpäeva jooksul RÜ-le;

6.1.4 esitama RA või RÜ nõudmisel programmi eelarve jagunemise aastate ja eelarveartiklite lõikes;

6.1.5 teavitama RA-d või RÜ-d, kui programmiga samalaadsetele tegevustele on taotletud toetust teistest meetmetest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;

6.1.6 rakendama programmi vastavalt kinnitatud detailsele tegevuste kirjeldusele ja sellele vastavale eelarvele.

6.1.7 esitama RA-le programmi eelarve täitmise ülevaate iga kuu 5. kuupäevaks eelmise kuu kohta RA poolt välja töötatud vormil.

6.2 Toetuse väljamaksete tegemine

6.2.1 Toetuse väljamaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 23 ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele.

6.2.2 Programmi elluviija esitab RÜ-le järgneva eelarveaasta väljamaksete prognoosi 10 tööpäeva jooksul peale lisa 1 vormi B ja vormi C kinnitamist ministri poolt. Esimese eelarveaasta väljamaksete prognoosi esitab programmi elluviija 15 tööpäeva jooksul programmi kinnitamisest. Esimese väljamaksetaotluse võib esitada koos väljamaksete prognoosiga.

6.2.3 Enne esimese väljamaksetaotluse esitamist peab programmi elluviija esitama RÜ-le:

6.2.3.1 väljavõtte oma raamatupidamise sise-eeskirjast, milles on kirjeldatud, kuidas programmi kulused ja tasumist eristatakse raamatupidamises muudest programmi rakendaja kuludest;

6.2.3.2 koopia riigihangete läbiviimise korrast asutuses;

6.2.3.3 lühikirjelduse programmi rakendamisega seotud dokumentide algatamise, viseerimise ja kinnitamise kohta ning vajadusel allkirjaõigusliku isiku poolt edasivolitatud õiguste korral vastavad volituste koopiad.

6.2.4 Punktis 6.2.3 nimetatud dokumente ei pea esitama kui programmi elluviija on varasemate programmide rakendamisel nimetatud dokumendid esitanud ja neid ei ole enne käesoleva programmi rakendamist muudetud. Programmi elluviija esitab RÜ-le sellekohase kirjaliku kinnituse.

6.2.5 Väljamakse taotlusi esitab programmi elluviija rakendusüksusele vastavalt punktis 6.2.2 nimetatud prognoosile mitte harvem kui kord kvartalis ja mitte tihedamini kui kord kuus.

6.2.6 Toetus makstakse toetuse saajale välja struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4 alusel kehtestatud korras rakendusüksusele esitatud väljamakse taotluse alusel. Toetust võib välja maksta osaliselt tasutud kuludokumentide alusel. Väljamakse taotluse vormi kinnitab rakendusüksus. Esimesele väljamakse taotlusele lisatakse kõik konkreetse taotluse aluseks olevate kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad. Kui esimene taotlus on ettemaksetaotlus, siis lisatakse esimese ettemakse aruandega kõik konkreetse ettemakse aruande aluseks olevate kuludokumentide ja tasumist tõendavate dokumentide koopiad.

6.2.7 RÜ-l on õigus peatada toetuse väljamaksmine või sellest osaliselt või täielikult keelduda, kui:

6.2.7.1 programmi elluviijal on täitmata talle struktuuritoetuse seadusega või selle alusel antud õigusaktiga pandud kohustus;

6.2.7.2 programmi elluviija ei kõrvalda väljamakse taotluses puudusi RÜ antud tähtjaks;

6.2.7.3 väljamakse taotlus sisaldab mitteabikõlblike kulusid.

6.2.8 Juhul, kui väljamaksetaotlus erineb rohkem kui $\frac{1}{4}$ võrra esitatud prognoosist, on programmi elluviija kohustatud esitama korrigeeritud prognoosi järele jäänud eelarveaasta osas.

6.2.9 Toetuse väljamaksed teostatakse reeglina proportsionaalselt omafinantseeringuga.

6.2.10 Kui omafinantseeringust rahastatavaid tegevusi tehakse programmi elluviimise ajakavast tulenevalt hiljem kui toetusest rahastatavaid tegevusi ning omafinantseeringust planeeritud tegevusi ja kulusid ei saa rahastada toetusest, on eelnevalt RÜ-ga kooskõlastades erandkorras lubatud väljamaksmisel ületada programmis kinnitatud toetuse määra. Programmi elluviija peab tagama, et väljamakstud toetuse kogusumma ja proportsioon ei ületa ette nähtud toetuse kogusummat ja proportsiooni programmi lõpuks.

6.2.11 Programmi elluviija võib RÜ-lt taotleda ettemakset. Ettemakset teostatakse struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4⁵ alusel kehtestatud korras.

6.2.12 Viimane väljamakse taotlus esitatakse hiljemalt koos programmi lõpparuandega. Kui programmi elluviijale on toetus välja makstud ettemaksena või osaliselt tasutud kuludokumentide alusel, esitatakse eelnimetatud väljamakse abikõlblike kuludega kinni katmise kohta aruanne koos nõutud kulu- ja maksedokumentidega hiljemalt koos lõpparuandega. Viimane väljamakse tasutud kuludokumentide alusel tehakse pärast lõpparuande kinnitamist RA poolt.

6.3 Programmi muutmine

6.3.1 Kui ilmneb objektiivne vajadus programmi tegevuste, finantsplaani, eelarve või programmi abikõlblikkuse perioodi muutmiseks, esitab programmi elluviija selle kohta RA-le põhjendatud taotluse, teavitades samal ajal kirjalikult RÜ-d tehtavatest muudatustest. RÜ-l on õigus teha muudatuste kohta ettepanekuid. RÜ esitatavate ettepanekute tähtaeg kooskõlastatakse RA-ga muudatuste sisust ja ulatusest lähtuvalt.

6.3.2 RA vaatab punktis 6.3.1 viidatud muudatuse taotluse läbi ja otsustab programmi muutmise või muutmata jätmise 25 tööpäeva jooksul alates taotluse kättesaamisest.

6.3.3 Puuduste esinemisel annab RA programmi elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

6.3.4 RÜ võib programmi elluviijale või RA-le teha ettepanekuid programmi eelarve muutmiseks, kui programmi seirearuandes esitatud andmetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik programmi eduka elluviimise tagamiseks.

6.3.5 Programmi muutmist ei saa taotleda sagedamini kui korra 6 kuu jooksul.

6.3.6 RA võib muuta programmi, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik programmi edukaks elluviimiseks või programmi elluviijal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata. Kui programmi rakendamisel on kalendriaasta lõpu seisuga tekkinud eelarveliste vahendite jääk, on RA-l õigus vähendada programmi kogueelarvet kalendriaasta kasutamata jäänud eelarve summa ulatuses.

6.3.7 Programmi muutmist ei eelda:

6.3.7.1 punktis 6.1.2 nimetatud järgmise eelarveaasta tegevuste kirjelduse ja sellele vastava eelarve kulukohtade lõikes (edaspidi *tegevuste kirjeldus ja eelarve*) esitamine;

6.3.7.2 lisa 1 vormis A näidatud toetuse ja omafinantseeringu muutumine aastate lõikes tingimusel, et programmi kogutoetuse summa ja määr ei muutu.

6.3.8 RA vaatab tegevuste kirjelduse ja eelarve läbi 15 tööpäeva jooksul ning puuduste mitteesinemisel esitab ministrile kinnitamiseks.

6.3.9 Puuduste esinemisel tegevuste kirjelduses ja/või eelarves annab RA programmi elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Tegevuste kirjelduse ja/või eelarve menetlemise tähtaega võib pikendada puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.

6.3.10 Eelnevalt RA-ga kirjalikult kooskõlastades, ei eelda programmi muutmist kinnitatud eelarve muutmine tingimusel, et programmi kogutoetuse summa ja osakaal ei muutu, kui:

6.3.10.1 kinnitatud eelarve kuluridasid ei muudeta ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt rohkem kui 15%;

6.3.10.2 muudatuste summa ei ületa ühe kalendriaasta jooksul kumulatiivselt 150 000 Eesti krooni;

6.3.10.3 programmi administreeriva personali kulude proportsioon programmi tegevuskuludest ei suurene.

6.3.11 Peale punktis 6.3.10 nimetatud muudatuste kooskõlastust esitab programmi elluvija 5 tööpäeva jooksul muudetud eelarve koos RA kooskõlastusega RÜ-le.

6.4 Toetuse kasutamisega seotud teabe ja seirearuannete esitamine

6.4.1 1 Programmi elluvija esitab RÜ-le vormikohase programmi vahearuaande paber kandjal või elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatult üldjuhul iga aasta 20. jaanuariks ja 15. juuniks. Juhul kui programmi tegevuste alguse ja esimese vahearuaande esitamise tähtpäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuaanne järgmiseks tähtpäevaks. Paber kandjal esitatud vahearuaandele tuleb lisada selle elektrooniline koopia.

6.4.2 Programmi elluvija esitab RÜ-le vormikohase programmi lõpparuande paber kandjal või elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatud 45 päeva jooksul alates programmi abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast. Paber kandjal esitatud lõpparuandele tuleb lisada selle elektrooniline koopia.

6.4.3 Juhul kui vahearuaande ja lõpparuande esitamise vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse vaid lõpparuanne.

6.4.4 RÜ kontrollib 20 tööpäeva jooksul vahe- või lõpparuande (edaspidi koos *seirearuanne*) laekumisest, kas programmi seirearuanne on vormikohane ja nõuetekohaselt täidetud.

6.4.5 Juhul kui vahearuaandes puudusi ei esine, kinnitab RÜ programmi vahearuaande.

6.4.6 Juhul kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab RÜ lõpparuande ja edastab 5 tööpäeva jooksul RA-le kinnitamiseks. RA teavitab lõpparuande kinnitamisest viivitamatult RÜ-d kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

6.4.7 Puuduste esinemisel vahearuaandes annab RÜ programmi elluvijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning RÜ kinnitab programmi vahearuaande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.

6.4.8 Puuduste esinemisel lõpparuandes annab RÜ programmi elluvijale vähemalt 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning edastab 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist RA-le kinnitamiseks. RA teavitab lõpparuande kinnitamisest viivitamatult RÜ-d kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

6.4.9 Kui RA-le esitatud lõpparuandes esineb puudusi teavitab RA sellest RÜ-d ja edasine lõpparuande menetlemine toimub vastavalt p-le 6.4.8.

6.5 Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

6.5.1 Toetuse tagasinõudeid menetleb RÜ vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 26.

6.5.2 Toetuse tagasimaksmine toimub vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-dele 27-28.